

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4950/23
14.2.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Веселиновић, адвокат из Уба, Вука Карацића 21, против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Ваљеву, Вука Карацића 5, ради утврђења права својине, одлучујући о жалби тужене, изјављеној против пресуде Основног суда у Убу П 298/23 од 26.6.2023. године, у седници већа одржаној дана 14.2.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА као неоснована жалба тужене Републике Србије и **ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Основног суда у Убу П 298/23 од 26.6.2023. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Убу П 298/23 од 26.6.2023. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилац АА из ... по основу одржаја стекао правни основ за стицање права својине на катастарској парцели ... њива 4. класе, површине 1.10.90 ха, уписане у ЛН број ... КО ..., што је тужена Република Србија као власник непокретности из ЛН ... КО... дужни признати и трпети да се тужилац упише као искључиви власник предметне непокретности, у року од 15 дана од пријема пресуде. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 89.300,00 динара, у року од 8 дана од извршности пресуде, под претњом принудног извршења.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу из свих разлога прописаних чланом 373. став 1. Закона о парничном поступку. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражила.

Тужилац је одговорио на жалбу тужене. Трошкове другостепеног поступка

опредељено је тражио.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку у вези члана 402. истог закона ("Службени гласник РС", бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужене неоснована.

У проведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка предвиђене чланом 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би се ожалбена одлука морала укинути. Супротно наводима у жалби првостепена пресуда не садржи ни битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, пошто нема недостатака због којих се не би могла испитати. Изрека пресуде је разумљива, не противречи ни сама себи ни разлозима који су наведени у погледу свих битних чињеница на јасан и непротивречан начин, а недвосмислено произилазе из изведених доказа и целокупног стања у списима, нити постоји противречност између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини исправа, записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа или записника или изведеним доказима.

Оценом изведених доказа првостепени суд је утврдио да је предметна катстарска парцела ... уписана као својина Републике Србије, корисник Општина Уб. Тужилац је решењем о наслеђивању оглашен за наследника на заоставштини иза пок. ББ, његове мајке, а заоставштину, између осталог, чини и кат. Парцела ... уписана у ЛН ... КО ..., са уделом од 2/12. Из исказа тужиоца саслушаног у својству парничне странке и сведока ВВ и ГГ, којима је суд поклонио веру, утврђено је да је ДД, баба тужиоца 1969. године извршила размену парцела са ЗЗ "...", у циљу арондације, па је ЗЗ предала у посед парцелу ... КО ..., а у замену јој је дата парцела ... КО ..., површине 1.10.90 ха, при чему промена у јавној евиденцији непокретности није извршена. Тужичева баба је истом приликом уведена у посед наведеног пољопривредног земљишта. Тужилац и његови правни претходници су парцелу несметано користили у уверењу да су власници, на истој су сејали кукуруз, зоб и пшеницу и нико их није узнемиравао у коришћењу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је применом одредбе члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа - ЗОСПО закључио да је основан тужбени захтев тужиоца, имајући у виду да су се правни претходници тужиоца, а затим и тужилац, налазили у несметаној државини спорне катастарске парцеле од 1969. године, на основу размене извршене између правног претходника тужиоца ДД и ЗЗ "...", због чега је оценио да су испуњени услови за стицање права својине путем одржаја.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано и оно недвосмислено произлази из доказа у списима, које је првостепени суд правилно оценио у складу са одредбом члана 8. Закона о парничном поступку, па наводима жалбе тужене чињенично стање није доведено у сумњу.

Жалбом тужена неосновано напада резултате доказног поступка покушавајући да кроз изнете тврдње доведе у сумњу правилност закључка првостепеног суда о битним чињеничним питањима спорног односа. Овај суд нема основа да сумња у

чињенично стање побијане пресуде, јер је првостепени суд у образложењу своје одлуке дао разлоге којима је на јасан и потпун начин објаснио како је текао доказни поступак, који су докази изведени и како су утврђене чињенице битне за одлучивање о тужбеном захтеву. Са друге стране тужена у жалби није пружила нове доказе, ни истакла нове чињенице, нити је изнела наводе којима би били доведени у сумњу веродостојност и садржина доказа које је првостепени суд прихватио и на основу њих утврдио чињенично стање на коме је засновао одлуку.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, супротно жалбеним наводима, правилно је првостепени суд применио материјално право, члан 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа, одлучујући као у ставу првом изреке побијане пресуде.

Одредбом члана 20. став 1. ЗОСПО (“Службени лист СФРЈ”, бр. 6/80, 36/90, “Службени лист СРЈ” 29/96, “Службени гласник РС”, бр. 115/05) прописано је да се право својине стиче по самом закону, на основу правног посла или наслеђивањем. Одредбом члана 28. ЗОСПО прописана је могућност стицања својине на непокретности путем одржаја, али само када се ради о савесној државини, с тим што рокови одржаја зависе од тога да ли је државина законита. Савестан и законит држалац непокретне ствари на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар протеком 10 година (став 2.). Савестан држалац непокретне ствари на коју други има право својине стиче право својине на ту ствар протеком 20 година (став 4.). Према члану 72. истог закона државина је законита ако се заснива на пуноважном правном основу који је потребан за стицање права својине и ако није прибављена силом, преваром или злоупотребом поверења (став 1.), државина је савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова (став 2.). Савесност државине се претпоставља (став 3). Савесност мора да постоји све време рока потребног за одржај.

У конкретном случају, државина тужиоца је савесна. Савесност државине тужиоца и његових правних претходника се претпоставља, а током поступка ова претпоставка није оборена од стране тужене, па савесна државина у трајању дужем од 20 година из члана 28. став 4. ЗОСПО води стицању својине. Рок за одржај у овом случају почео је да тече 4.7.1996. године, даном ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о основама својинскоправних односа којим је брисана одредба члана 29. ЗОСПО о забрани стицања права својине одржајем на стварима у друштвеној својини, па како је тужилац тужбу у овој парници поднео дана 28.7.2021. године, стекао је право својине по основу одредбе члана 28. став 4. наведеног Закона, како то правилно закључује првостепени суд.

Наводи жалбе да се тужилац не може сматрати савесним држаоцем, јер није доставио писане доказе о наводној размени парцела, нису од утицаја на правилност и законитост овако донете одлуке. С обзиром на природу права својине и могућност да се о њој увек расправља, сагласно општим правилима, свако ко сматра да је испунио законом прописане услове за стицање права својине на непокретности (у конкретном случају тужилац на основу одржаја у смислу члана 28. ЗОСПО) има право да захтева утврђење свог права у одговарајућем законом прописаном поступку и у односу на лице које се у јавном регистру води као власник одређене непокретности (с обзиром на апсолутно дејство овог права). Осим тога, савесност државине се претпоставља

сагласно одредби члана 72. став 3. истог закона. Наведено значи да онај ко тврди супротно то мора и да докаже. При утврђеним чињеницама, које тужена током поступка суштински није оспорила, за савесност тужиоца битна је околност да ли су тужилац, а претходно његова мајка и баба, имали разлога да сматрају да је предметна парцела њихова и да ли су били у мирној и несметаној државини од када је извршена размена и спорна парцела им предата. Одржај представља начин стицања својине на основу кога се правном стању уподобљава фактичко стање државине које има одређене квалитете, што зависи како од држаоца, тако и од земљишнокњижног власника (овде тужене), јер је реч о стању у коме се, током одређеног времена, савесни невласник понаша као власник, а власник не врши своје својинско право. У том смислу, сви изведени докази говоре у прилог томе да су се правни претходници тужиоца, а потом и тужилац, односили као власници према непокретности добијеној разменом и да их нико у стеченом праву није ометао, у ком смислу стање поседа које је успостављено разменом постоји и у тренутку закључења главне расправе. Да је државина правних претходника тужиоца била савесна упућују искази сведока ВВ и ГГ, који потврђују исказ тужиоца, према коме је 1969. године ЗЗ разменила са сада пок. бабом тужиоца спорну парцелу и да од тренутка фактичке размене правни претходници тужиоца, а затим и тужилац парцелу држе и обрађују, из чега следи да су оправдано веровали да је за пренос права својине довољно да се фактички изврши предаја парцела које се размењују, јер су у размени за своју парцелу добили парцелу ..., што указује да се ради о извињавајућој заблуди о праву. Управо због таквог понашања тужиоца и његових правних претходника, наводи жалбе да државина тужиоца не може бити савесна, јер нису достављени писани докази о размени парцела, нису од утицаја на доношење другачије одлуке. Уосталом, тужена која спори право тужиоца на стицање својине одржајем, сноси и терет доказивања чињенице да је тужилац несавестан држалац (члан 231. став 3. ЗПП). Тужена није суду приложила доказе на основу којих би та околност могла бити поуздано утврђена, а која би се односила на то да је тужена од тужиоца захтевала предају у посед парцеле, односно тражила заштиту државине или истицала било какав захтев који би почивао на наводу да је она власник предметне непокретности или да је с тим у вези донета каква судска одлука. Стога тужена не може, само с позивањем на околност да не постоје писани докази о размени, успешно оспорити савесност тужиоца, уједно ни правилност ожалбене пресуде, посебно имајући у виду да тужилац не може сносити штетне последице што ЗЗ "... " није закључила писани уговор о размени парцела.

Жалбени наводи којима се указује да тужбом није обухваћена општина Уб, као корисник парцеле, нису од утицаја на доношење другачије одлуке у овој правној ствари. Ово стога што је тражена судска заштита ради стицања права својине по основу одржаја на катастарској парцели која је уписана као државна својина тужене, па је захтев за утврђење права својине на парцели усмерен на тужену која се у јавном регистру води као власник парцеле и иста мора трпети промену уписа.

Приликом одлучивања о законитости и правилности првостепене пресуде другостепени суд је ценио и остале жалбене наводе, али их није посебно образлагао сагласно одредби члана 396. став 1. ЗПП, с обзиром да не могу довести до другачије одлуке у овој правној ствари.

На основу изложеног, Апелациони суд у Београду је одбио као неосновану

жалбу тужене и потврдио првостепену пресуду, на основу члана 390. ЗПП, одлучивши као у ставу првом изреке.

Потврђена је, применом члана 401. тачка 2. ЗПП и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке побијане пресуде, јер је донета правилном применом одредаба чланова 150, 153, 154. и 163. ЗПП и одговара исходу спора и постигнутом успеху странака, а трошкови су одмерени правилном применом Таксене и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Одлучујући о захтевима тужиоца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка, овај суд је оценио да им накнада тих трошкова не припада, будући да тужена није успела у поступку по изјављеном правном леку, а да одговор на жалбу не представља обавезну парничну радњу у смислу одредбе члана 380. став 1. ЗПП, па тиме ни нужан издатак за вођење парнице, због чега је применом члана 165. у вези члана 153. и 154. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија
Снежана Живковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић